

Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska V.

Commented overview of interesting floristic findings from eastern Slovakia V.

MATEJ DUDÁŠ

Katedra biológie rastlín, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Mánesova 23, 040 01 Košice, dudas.mato@gmail.com

Abstract: The fifth part of the miniseries summarizes findings of 32 vascular plants taxa recorded in the area of eastern Slovakia, of which two are naturalised archaeophytes and twelve neophytes. Brief information on the critically endangered *Cyperus flavescent* is also provided, as well as the first report of the garden escape of *Rudbeckia fulgida* in Slovakia. Several cultivated species were recorded as garden escapes, e. g. *Cotoneaster hjelmqvistii*, *Salvia floriferior* and *Verbena bonariensis* var. *conglomerata*.

Key words: alien, citizen science, local flora, native species, new findings, Red list species, *Rudbeckia fulgida*.

Úvod

Piata časť príspevku nadväzuje na sériu predošlých štyroch príspevkov autora (Dudáš 2020, 2021, 2022, 2023) a prináša ďalšie nové, nepublikované výskytové údaje a nálezy z celého územia východného Slovenska prevažne z rokov 2024 – 2025. Citované práce a komentáre týkajúce sa jednotlivých druhov sú uvedené priamo v texte za jednotlivými nálezmi.

Metodika

Metodika príspevku je zhodná s metodikou uvedenou v predošlých článkoch autora (Dudáš 2023). Herbárové položky, ak boli vyhotovené, sú uložené v herbári Botanickej záhrady Univerzity P. J. Šafárika (akronym KO) a skeny položiek je možné na požiadanie zaslať emailom na prípadné ďalšie štúdium. Nomenklatúra taxónov je zjednotená podľa Zoznamu nižších a vyšších rastlín Slovenska (Marhold et al. 2007). Za názvom taxónu je uvedená kategória ohrozenosti podľa Eliáša et al. (2015) a/alebo kategória nepôvodnosti podľa Medveckej et al. (2012). Názvy lokalít sú podľa máp SHOCart v mierke 1:40 000¹ doplnené o miestne názvy lokalít alebo geografických bodov (za názvom kopca je v zátvorke uvedený aj údaj o jeho nadmorskej výške), za názvom nasleduje stručný opis lokality, informácia o počte jedincov (alebo veľkosti populácie), nadmorská výška, číslo základného poľa a kvadrantu stredo európskeho sieťového mapovania (Niklfeld 1971), GPS súradnica v systéme WGS-84, dátum nálezu, skratka autora/autorov nálezu (MD), akronym herbárovej zbierky (Thiers 2025+), ak bola z lokality odobraná herbárová položka, v prípade determinácie/revízie herbárového dokladu je uvedené aj meno autora, ktorý položku určil/revidoval. Názvy svetových strán sú v skrátenej forme (S – sever, V – východ atď. a ich kombinácie), taktiež

¹ Darčeková sada máp SLOVENSKO. Limitovaná edícia pri príležitosti 30. narodenín firmy SHOCart. 48 máp.

maloplošné chránené územia (PR – Prírodná rezervácia atď.). Fotografie takmer všetkých pozorovaní sú nahrané v projekte Slovenská flóra na platforme iNaturalist.org.

Výsledky a diskusia

Adonis aestivalis, LC: Zemplínske vrchy, Ladmovce, okraj poľa J od kameňolomu, ojedinele, 104 m, 7596d, 48°24'11,65" s. š., 21°45'34,728" v. d., 4. 5. 2025, MD, iNat ID 280966649.

Z Východoslovenskej nížiny je málo známych recentných údajov (Futák 1982).

Cotoneaster hjelmqvistii: Košická kotlina, Košice, Dargovských Hrdinov, Trieda arm. Gen. Svobodu, v zábradlí oproti Lidlu, divoko rastúci, ca 50 cm vysoký krík, 277 m, 7293d, 48°44'35,064" s. š., 21°16'44,693" v. d., 29. 10. 2024, MD, iNat ID 251410528.

Obľúbená parková drevina pôvodom z Číny. Na Slovensku sa často pestuje, ale údaje o splnení takmer vôbec nie sú uvádzané s výnimkou niekoľkých pozorovaní na www.iNaturalist.org. V Košiciach sa pestuje často, ale jeho splnenie v meste nebolo doposiaľ pozorované. Nájdený jedinec rástol pri ceste v zábradlí, na mieste nedostupom pravidelnému koseniu blízkeho trávnik, čo rastline umožnilo prežiť niekoľko sezón. Druh nie je zahrnutý ani v zozname nepôvodných druhov Slovenska (Medvecká et al. 2012).

Chenopodium vulvaria, NT, arch, nat: Východoslovenská nížina, Zemplínsky Branč, roh ulíc Hlavná a Kostolná, pri chodníku pod živým plotom pred domom č. 1, roztrúsene, 107 m, 7496c, 48°32'36,37" s. š., 21°43'19,34" v. d., 7. 6. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 221354638.

V minulosti na Slovensku všeobecne rozšírený archeofyt, v súčasnosti vzácny až roztrúsený na celom území. Z Východoslovenskej nížiny existuje zhruba šesť prevažne starších údajov datovaných pred rokom 2000. Najväčší súbor mikropopulácií sa vyskytuje v širšom centre Košíc (Mered'a et al. 2016 a práce tu citované). Novo nájdená populácia je vitálna a desiatky jedincov kolonizovali okraj chodníka pod strihaným živým plotom.

Cyperus flavesceus, CR: Košická kotlina, Perin-Chym, CHA Perínske rybníky, SZ obnažený breh najväčšieho rybníka, ojedinele, 196 m, 7492d, 48°32'18,47" s. š., 21°08'35,20" v. d., 1. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 239237448.

Na východnom Slovensku veľmi vzácny druh (Hodálová et al. 1999) objavujúci sa sporadicky na periodicky obnažených dnách vodných tokov, po roku 2000 zaznamenaný napr. na piesčitých brehoch malého jazierka v obci Hrušov (Dítě 2003). Napriek tomu, že plocha obnaženého dna bola pomerne veľká

(viac ako 1/3), podarilo sa objaviť iba niekoľko jedincov na pomaly zarastajúcom obnaženom dne v SV časti rybníka.

Diphasiastrum complanatum, VU: Vihorlat, Remetské Hámre, hrebeň medzi vrchmi Strihovská poľana (982 m) a Fedkov (978 m), mladá smrečina, 990 m, 7099c, 48°54'44,31" s. š., 22°14'10,89" v. d., 3. 4. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 205266696.

Druh na východnom Slovensku na východ od Slanských vrchov veľmi vzácny (Futák 1966), v Nízkych Beskydách známy z lokality pri Čertižnom a pri Osturni (Dostál 1976), v Bukovských vrchoch zo Stuzice a okolia Riabej skaly (Hadač & Terray 1991). Z Vihorlatu ho vo svojej práci Michalko (1957) neuvádza. Nález tejto pomerne malej populácie vo východnej časti pohoria je pravdepodobne prvým nálezom pre pohorie Vihorlat.

Euphorbia lathyrus, neo, cas: Východoslovenská nížina, Kráľovský Chlmec, Horešská ulica, okraj chodníka pred domom č. 46, 3 splanené rastliny, 104 m, 7597d, 48°24'52,86" s. š., 21°58'35,09" v. d., 6. 6. 2024, MD & R. Hrivnák, iNaturalist ID 220951286.

Na Slovensku príležitostne splanievajúci druh (Medvecká et al. 2012). Z východného Slovenska uvádzaný iba sporadicky (cf. Dudáš 2022).

Euphorbia prostrata: Košická kotlina, Košice-Juh, roh ulíc Riznerova a Lichardova, v štrbine chodníka na rohu bytovky, 205 m, 7293d, 48°42'46,28" s. š., 21°15'03,16" v. d., 17. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 242333007.

Pravdepodobne prvý záznam z Košíc a východného Slovenska vôbec. Prvý záznam o výskyte druhu z územia Slovenska pochádza z Banskej Bystrice (Király et al. 2014), tiež bol nájdený na malom počte lokalít na západnom Slovensku v mestách Nitra a Bratislava (Eliáš 2019).

Geranium sibiricum, neo, nat: Stredné Pohornádie, Trebejov, Hlavná ulica, prícestný pás trávnik pri domoch č. 27 a 28 v centre obce, hojne, 236 m, 7193c, 48°50'2,29" s. š., 21°13'12,86" v. d., 15. 7. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 229562075. – Družstevná pri Hornáde, masív Viničnej (408 m), lokalita Les na pažiti, okraj panelovej cesty vedúcej do lomu pod vrcholom Viničnej, 312 m, 7293b, 48°47'58,38" s. š., 21°16'26,78" v. d., 3. 6. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 229562083. – Košická kotlina, Veľká Ida, časť Gomboš, okraj cesty, 203 m, 7493d, 48°34'42,70" s. š., 21°10'19,56" v. d., 1. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 239239184. – Moldava nad Bodvou, Budulovská ulica v J časti mesta, okraje ciest po celej ulici, miestami až masovo, 205 m, 7391d a 7491b, 16. 7. 2025, MD, KO, iNat ID 298508526 a 298508519. – Slovenské rudohorie, Nižný Klátov, ulica Stará košická, pred bránou domu č. 56, 365 m, 7292d, 48°43'48,21" s. š., 21°8'34,96" v. d., 5. 9. 2025, MD, iNat ID 312966564. –

Košice, Girbeš, okraj lesnej cesty pri záhradkárskej osade, veľmi hojne, 330 – 340 m, 7293c, 48°43'51,90" s. š., 21°11'2,553" v. d., 15. 9. 2025, MD, iNat ID 314173342.

Doplnenie údajov k publikovaným prácam (cf. Dudáš 2023, Dudáš et al. 2023b). Druh postupne kolonizuje niektoré východoslovenské mestá (napr. Levoča, Humenné, Prešov) a obce, najmä také, v ktorých sa nachádzajú väčšie železničné stanice alebo železničné trate (napr. Margecany, Malá Lodina). V Košiciach je druh plne naturalizovaný, postupne sa rozširuje v celom meste a preniká aj do blízkych obcí.

Gleditsia triacanthos, neo, nat: Východoslovenská nížina, Streda nad Bodrogom, Tajba, krovinatý okraj poľa S od vrcholu kopca Roháč (162 m), ojedinele splanené mladé jedince vysoké do 2 m, 98 m, 7696b, 48°23'6,26" s. š., 21°46'39,71" v. d., 23. 8. 2024, MD, iNaturalist ID 237492086. – Beša, Bešiansky kanál J od obce, na brehu kanála, 3 stromy vysoké ca 2 m, 98 m, 7497d, 48°31'39,00" s. š., 21°57'19,1" v. d., 8. 7. 2024, MD, iNaturalist ID 228489194. – Nízke Beskydy, Humenné, Námestie Slobody, Fontána, viacero 1- až 2-ročných semenáčikov v štrbinách zámkovej dlažby a vo výsadbách, 154 m, 7097c, 48°56'7,2" s. š., 21°54'34,4" v. d., 24. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 243820945 a 243820944.

Parková drevina s obľubou vysádzaná v centrách miest a v parkoch pri významných kultúrnych a historických budovách. V poslednom čase pozorovania o splanení druhu pribúdajú postupne z celého Slovenska (najmä na iNaturalist.org).

Helianthus annuus, neo, cas: Východoslovenská nížina, Veľký Kamenec, rameno Karčava (Krčava), splanený jedinec na brehu jazera (bývalá pláž), 96 m, 7697c, 48°20'43,58" s. š., 21°50'5,17" v. d., 9. 7. 2024, MD, iNaturalist ID 228794573. – Brehov, areál bývalého družstva, jeden splanený jedinec, 130 m, 7596b, 48°29'12,701" s. š., 21°48'24,105" v. d., 29. 6. 2025, MD, iNaturalist ID 297701833. – Košická kotlina, Košice, SV okraj železničnej stanice, navážky sutiny pri odstavných koľajách, 3 splanené jedince, 210 m, 7293d, 48°43'57,736" s. š., 21°15'51,512" v. d., 28. 6. 2024, MD, iNaturalist ID 225976841.

Na juhovýchode Slovenska druh často splanieva v prícestných trávnikoch a na miestach s navážkami zeminy a sutiny. Publikované údaje o jeho výskyte však takmer chýbajú.

Hyacinthus orientalis, neo, cas: Východoslovenská nížina, Veľký Horeš, Vinohradská ulica, splanené na okraji cesty, 5 skupín kvitnúcich jedincov,

97 m, 7697a, 48°23'27,42" s. š., 21°54'56,40" v. d., 30. 3. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 204612146, rev. M. Hroneš a D. R. Letz.

Na Východoslovenskej nížine príležitostne splnievajúci druh, publikované údaje však chýbajú. V prípade slabšie vyvinutých jedincov alebo rastlín rastúcich v krovinách môže ľahko dôjsť k zámene za druh *Hyacinthoides non-scripta*, ktorý bol mylne determinovaný v predošlej práci (Dudáš 2023). V skutočnosti sa jednalo o *H. orientalis*, rastliny mali v súkvetí iba 2 kvety, čo viedlo k chybnjej determinácii.

Lobularia maritima, neo, cas: Nízke Beskydy, Humenné, Mierová, splnený trs pri päte múra na rohu budovy, 154 m, 7097c, 48°56'12,17" s. š., 21°54'9,94" v. d., 24. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 243820958.

Obľúbená a často pestovaná, občasne splnievajúca letnička (Eliáš 2002). Údaje o splnenom výskyte z východného Slovenska pochádzajú z Kráľovského Chlmca, Medzilaboriec a Levoče (Dudáš et al. 2024), z centier miest, kde sa druh objavuje v blízkosti iných pestovaných rastlín, kolonizuje rôzne štrbiny a praskliny, napr. medzi dlažbovými kockami, v betóne alebo v asfalte.

Lunaria annua, neo, cas: Slanské vrchy, Nižná Myšľa, pri budove železničnej stanice, splnené v trnkových krovinách, 192 m, 7394c, 48°37'44,89" s. š., 21°22'18,55" v. d., 5. 4. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 206018853. – Východoslovenská nížina, Černochoh, pred opusteným domom č. 20, splnené v priekope pod živým plotom, 168 m, 7596c, 48°26'21,52" s. š., 21°43'57,52" v. d., 12. 4. 2024, MD, iNaturalist ID 207353389. – Veľký Kamenec, Európska ulica, splnené v živom plote, 104 m, 7696b, 48°21'29,44" s. š., 21°48'23,89" v. d., 14. 4. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 207355505.

Doplňok k skoršie publikovaným údajom (Dudáš 2021, 2023). V posledných rokoch pribúdajú údaje o splnení z celého územia východného Slovenska, kde sa stále častejšie a s obľubou tento dekoratívny druh pestuje.

Lycopsis arvensis subsp. *arvensis*, arch, nat: Východoslovenská nížina, Brehov, okraj poľa na Z okraji obce smerom na Cejkov, na pieskoch, ojedinele, 110 m, 7596b, 48°28'55,2" s. š., 21°48'24,2" v. d., 8. 5. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 214444490. – Zemplínske Jastrabie, okraj poľa v predĺžení Lipovej ulice v smere k pieskovni, 122 m, 7596b, 48°29'55,2" s. š., 21°46'11,9" v. d., 8. 5. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 214527385. – Zemplínske Jastrabie, roh poľa SV od obce neďaleko križovatky Kapušianskej ulice a cesty 552, roztrúsene, 107 m, 7496d, 48°30'21,139" s. š., 21°47'14,032" v. d., 17. 5. 2025, MD, iNaturalist ID 282424001.

Recentné údaje ako príspevok v reakcii na výzvu k zberu údajov o výskyte rodu *Lycopsis* na území Slovenska (Kobrllová & Kantor 2025).

Melissa officinalis, neo, cas: Východoslovenská nížina, Vojany, na brehu Laborca SZ od obce, 100 m, 7497b, 48°34'20,320" s. š., 21°58'54,916" v. d., 24. 8. 2024, MD, iNaturalist ID, 237809313. – Košická kotlina, Košice, Dargovských hrdinov (Furča), Kalinovská, splanené desiatky rastlín v štrbinách chodníka, pri pätách budov a v jarku po celej ulici, 276 – 275 m, 7293d, 48°44'30,4" v. d., 21°16'39,6" v. d., 29. 8. 2025, MD, iNaturalist ID 310834054.

Liečivá rastlina, často pestovaná na balkónoch a v okrasných záhonoch. Často splanieva a samovýsevom sa dokáže udržať na vhodných miestach aj niekoľko rokov.

Nepeta nuda, LC: Slovenské rudohorie, Poráč, Poráčska dolina, svahová lúka pri kaplnke, roztrúsene, 591 m, 7190b, 48°52'44,6" s. š., 20°45'13,4" v. d., 25. 7. 2024, MD, iNaturalist ID 234946626.

V Slovenskom rudohorí a prilahlých oblastiach sa vyskytuje roztrúsene (Kmeťová 1995), recentných údajov však nie je veľa.

Ophrys insectifera, NT: stredné Pohornádie, Košice, Hradová (466 m), brezový háj nad strelnicou, 5 kvitnúcich jedincov, 366 m, 7293a, 48°45'16,54" s. š., 21°14'16,10" v. d., 6. 5. 2024, MD, iNaturalist ID 214143429.

Hoci je lokalita Hradová botanikmi pomerne dobre preštudovaná, výskyt tohto druhu doposiaľ nebol publikovaný (Brym 1933-1934, Maloch 1936, Holub 1956, Jurko 1951, Sitášová 2002).

Persicaria orientalis, neo, cas: Košická kotlina, Perín, Perínsky kanál v S časti obce, 2 splanené rastliny v koryte pod mostom, 197 m, 7493c, 48°32'22,87" s. š., 21°11'11,91" v. d., 1. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 239239179 a 239239180.

Sporadicky pestovaný a zriedkavo prechodne splanievajúci druh pôvodom z Indie. Z Východoslovenskej nížiny je známych 8 údajov a po jednom z Košickej kotliny a Slanských vrchov (Hodálová et al. 2016).

Petunia ×atkinsiana, neo, cas: Košická kotlina, Košice-Juh, roh ulíc Riznerova a Lichardova, splanené v štrbine chodníka pod balkónmi, 205 m, 7293d, 48°42'46,28" s. š., 21°15'03,16" v. d., 17. 9. 2024, MD, iNaturalist ID 242333008. – Komárovce, v obci pri kostole, splanené, 200 m, 7492b, 48°34'34,65" s. š., 21°7'15,11" v. d., 16. 7. 2025, MD, iNaturalist ID 298510083. – Východoslovenská nížina, Brehov, ruiny bývalého družstva na Z okraji obce, splanené, 134 m, 7596b, 48°29'20,599" s. š., 21°48'23,703" v. d., 29. 6. 2025, MD, iNaturalist ID 297701850.

Doplnok k už skôr publikovaným údajom (Dudáš 2022).

Philadelphus coronarius, neo, cas: Stredné Pohornádie, Družstevná pri Hornáde, masív Viničnej (408 m), lokalita Les na pažiti, okraj panelovej cesty vedúcej do lomu pod vrcholom Viničnej, 312 m, 7293b, 48°47'58,38" s. š., 21°16'26,78" v. d., 3. 6. 2024, MD, iNaturalist ID 220282517.

Pestovaný okrasný ker pôvodom zrejme z Malej Ázie (Medvecká et al. 2012). Na platforme www.iNaturalist.org figuruje viacero údajov z územia Slovenska, kde však nie je implicitne uvedené, či fotograficky zdokumentované rastliny pochádzajú z výsadiieb (sú pestované v kultúre) alebo sú splnené. Nájdený jedinec s určitosťou nebol vysadený, nakoľko rástol v poraste krovín popri ceste vedúcej do lomu, kde neboli realizované žiadne výsadby.

Pilosella aurantiaca: Nízke Beskydy, Laborecká vrchovina, Miroľa, lúka S od obce medzi dolinami potokov Bodružalík a Mlynský potok, exp. J, desiatky skupiniek, 440–460 m, 6696c, 49°20'25,63" s. š., 21°43'47,57" v. d., 6. 6. 2022, MD, KO. – Habura, Vodojem, štátna hranica, okraj lúky pri studničke, 2 skupiny, 680 m, 6697a, 49°21'22,1" s. š., 21°53'41,4" v. d., 30. 6. 2023, MD, not.

Doplňok k publikovaným údajom (Dudáš 2022).

Pilosella caespitosa: Nízke Beskydy, Busov, Dubová, lúka na J svahu Jackovej hory (543 m), roztrúsene, 370–380 m, 6694b, 49°22'14,3" s. š., 21°26'7,5" v. d., 30. 5. 2023, MD, BRNU, det. O. Rotreklová.

Presné rozšírenie na Slovensku zatiaľ nie je známe.

Ranunculus illyricus, NT: Zemplínske vrchy, Malá Bara, suché trávniky nad ovčincem, roztrúsene, 180 m, 7596c, 48°25'18,85" s. š., 21°44'31,16" v. d., 4. 5. 2025, MD, KO, iNaturalist ID 280966655.

Doplňok k publikovaným údajom (Parišáková et al. 2024). Na juhu Východoslovenskej nížiny rastie roztrúsene na xerotermných pahorkoch a zarastených pieskových dunách, pričom početnosť populácií z roka na rok kolíše.

Ranunculus lingua, VU: Čergov, Plaveč, CHA Plavečské štrkoviská, najvýchodnejší rybník medzi Ľubotínkou a železničnou traťou do Orlova, JV cíp rybníka, ojedinele v poraste vysokých ostríc, 479 m, 6791a, 49°16'14,27" s. š., 20°52'06,01" v. d., 26. 6. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 225385661.

Druh na Slovensku vzácny, hojnejšie rozšírený iba na Záhorskej nížine, juhu Podunajskej nížiny a juhu Východoslovenskej nížiny (Dudáš et al. 2023a). Všetky populácie na severovýchodnom Slovensku možno považovať na vyhynuté v dôsledku odvodňovania alebo zničenia biotopov. Na jedinej recentnej lokalite (Čertižnianske lúky) sa výskyt druhu od roku 2004 nepodarilo potvrdiť napriek intenzívnemu monitoringu lokality. Na novo nájdennej lokalite v CHA Plavečské štrkoviská by sa druh mohol vyskytovať hojnejšie vzhľadom

na početnosť vhodných biotopov na pomerne veľkej ploche, vyžaduje to však intenzívnejší monitoring celého chráneného areálu.

Ranunculus lateriflorus, VU: Východoslovenská nížina, Kráľovský Chlmec, mokrina v poli pri ceste 79, V od osady Fejsíš, 98 m, 7597d, 48°25'38,38" s. š., 21°59'39,46" v. d., 26. 5. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 218375590. – Pribeník, poľná depresia J od Somotorského kanála, J od križovatky cesty so železničnou traťou, 97 m, 7697b, 48°23'17,3" s. š., 21°58'16,5" v. d., 26. 5. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 220951271.

Na Slovensku druh dosahuje severnú hranicu svojho celkového areálu a zároveň západnú hranicu v stredoeurópskom priestore. Celkovo bol zaznamenaný na zhruba 40 lokalitách na južnom Slovensku, najviac lokalít je v súčasnosti na Východoslovenskej nížine. Tu sa (počas rokov s priaznivými zrážkovými pomermi na jar) druh vyskytuje v početných populáciách prevažne na miestach so stagnujúcou vodou v jarných mesiacoch, v lete vysychavých, ako sú poľné zníženie a terénne depresie.

Rubus sulcatus: Nízke Beskydy, Laborecká vrchovina, Habura, J svahy kopca Stavenec (565 m) S od obce, pri plote zvernice, 1 polykormón, 452 m, 6697c, 49°20'7,6" s. š., 21°52'14,3" v. d., 30. 6. 2023, MD, KO, det. G. Király.

Pomerne bežný európsky druh ostružiny (Kurto et al. 2010), presné rozšírenie na Slovensku však nie je zatiaľ známe.

Rudbeckia hirta, neo, nat: Košická kotlina, Mokrance, okraj cestného násypu JV od obce smerom na Buzicu, 1 splanený trs, 195 m, 7492a, 48°35'09,05" s. š., 21°02'18,68" v. d., 1. 9. 2024, MD, iNaturalist ID 239237434.

Na východnom Slovensku obľúbená trvalka občasne splanievajúca na ruderálnych miestach, skládkach bioodpadu, v štrkových korytách podhorských riek a ojedinele popri cestách (Dudáš 2021, Dudáš & Gojdičová 2020).

Rudbeckia fulgida: Slovenské rudohorie, Nižný Klátov, regulované koryto Nižnoklátovského potoka v J časti obce, zhruba desiatka kvitnúcich jedincov, 347 m, 7292d, 48°43'35,560" s. š., 21°8'34,508" v. d., 5. 9. 2025, MD, KO, iNat ID 312966566.

Pôvodom severoamerický druh z východnej časti Spojených štátov amerických, v Európe introdukovaný, príležitostne splanievajúci v severozápadnej a (severo)východnej Európe, Tadžikistane a Vietname (POWO 2025), naturalizovaný v Taliansku (Galasso et al. 2018) a Chorvátsku (Rottensteiner et al. 2020). Vo svojej práci ho neuvádza Medvecká et al. (2012) a nespomína sa ani v Kľúči Malá Flóra Slovenska (Letz 2024). Zdroj diaspór je zrejmy, je ním blízka záhrada, kde bol druh pestovaný a hojne sa po záhrade rozrastal. Zhruba desiatka jedincov kolonizovala zregulované koryto potoka, kde sa uchytila

na miestach s naplavenou hlinou a sedimentom. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o prvý záznam o splanení na území Slovenska, pripájam aj krátky opis splanených rastlín: Trvaca, do 80 cm vysoká bylina vytvárajúca nadzemné výbežky zakončené sterilnou listovou ružicou, byť holá alebo čiastočne lysavejúca, v súkvetí rozkonárená, listová čepeľ kopijovitá až široko vajcovitá alebo eliptická, stopkatá, na báze klinovitá až srdcovitá, celistvookrajová, úbory na konci konárikov jednotlivé, nápadné, lupene lúčovitých (okrajových) kvetov obrátene kopijovité, 15 – 25 × 3 – 6 mm veľké, žlté, rúrkovité (terčové) kvety takmer čierne, nažky na vrchole s korunkovým chocholcom (Urbatsch & Cox 2025).

Salvia ×floriferior: Košická kotlina, Košice, Sever, Mánesova ulica, splanené v štrbine betónu na okraji parkoviska pred vrátnicou Botanickej záhrady, 223 m, 7293c, 48°44'7,892" s. š., 21°14'19,180" v. d., 11. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 241083925.

Na Slovensku často pestovaný, aromatický križenec rodičovských druhov *Salvia abrotanoides* × *S. yangii* (Mered'a 2021). Lahko sa rozširuje semenami z materských rastlín vo výsadbách. Splatenie už bolo zaznamenané na celom Slovensku. Pred budovou Botanickej záhrady sa rozšírilo viacero jedincov po okraji parkoviska z pestovaných materských rastlín. Po rekonštrukcii parkoviska sa už nové jedince neobjavili.

Thymus pulcherrimus subsp. *sudeticus*: Branisko, Rajtopíky (1063 m), vápencová vyhladáková skala Z od vrcholu, 982 m, 7091a, 48°59'45,61" s. š., 20°51'48,34" v. d., 12. 6. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 222302705, rev. P. Mártonfi.

Z Braniska nebol druh doposiaľ vôbec uvádzaný (Čáp 1995).

Verbena bonariensis var. *conglomerata*: Košická kotlina, Košice, Sever, Mánesova ulica, splanené v štrbine betónu na okraji parkoviska pred vrátnicou Botanickej záhrady, 223 m, 7293c, 48°44'7,892" s. š., 21°14'19,180" v. d., 11. 9. 2024, MD, KO, iNaturalist ID 241083927.

Viacero rastlín sa rozšírilo po okraji parkoviska z pestovaných materských rastlín. Po rekonštrukcii parkoviska sa už nové jedince neobjavili. Intenzívne však vysemeňuje v záhonoch Botanickej záhrady a koncom leta sa objavujú desiatky mladých rastlín, z ktorých niektoré stihnú do jesene ešte vykvetnúť a vytvoriť semená.

Vulpia myuros: Stredné Pohornádie, Košice, Dargovských hrdinov III (Furča), Jegorovovo námestie, v pieskovisku na detskom ihrisku, desiatky trsov, 272 m, 7293d, 48°44'15,839" s. š., 21°16'45,822" v. d., 1. 7. 2025, MD, KO, iNaturalist ID 296000436. – Košická kotlina, Košice, Staré Mesto, Vrátna

ulica (oproti Timonovej), roztrúsené medzi dlažbobnými kockami, 208 m, 7293d, 48°43'7.592" s. š., 21°15'22.694" v. d., jún 2025, MD, pozorovanie bez dokumentácie.

Pravdepodobne prvé údaje z Košíc. V literárnych prameňoch som nenašiel žiaden údaj, ktorý by dokumentoval výskyt druhu v Košiciach. Podobne ani online fotodatabázy (fotonet.sk, iNaturalist.org, nahuby.sk) nedisponujú žiadnymi záznamami. Doposiaľ sa v meste objavil tento druh iba na dvoch lokalitách v širšom centre a na periférii, no je pravdepodobné, že sa v budúcnosti rozšíri v celom meste.

Záver

Príspevok prináša zoznam komentovaných nálezov k 32 taxónom nájdeným na východnom Slovensku. Z celkového počtu sú 2 naturalizované archeofyty (*Chenopodium vulvaria*, *Lycopsis arvensis* subsp. *arvensis*) a 12 neofytov, spomedzi ktorých 9 patrí do kategórie príležitostne splaňujúcich neofytov (*Euphorbia lathyris*, *Helianthus annuus*, *Hyacinthus orientalis*, *Lobularia maritima*, *Lunaria annua*, *Melissa officinalis*, *Persicaria orientalis*, *Petunia ×atkinsiana* a *Philadelphus coronarius*) a 3 druhy sú naturalizované neofyty (*Geranium sibiricum*, *Gleditsia triacanthos*, *Rudbeckia hirta*). Celkovo 9 taxónov spadá do niektorej z kategórií ohrozenosti, v najnižšej kategórii NT sú zaradené druhy *Chenopodium vulvaria*, *Ophrys insectifera* a *Ranunculus illyricus*, v kategórii LC *Adonis aestivalis* a *Nepeta nuda*, v kategórii VU druhy *Diphysastrum complanatum*, *Ranunculus lingua* a *R. lateriflorus* a v najvyššej kategórii CR *Cyperus flavesceus*. Príspevok taktiež prináša prvý údaj o splnení severoamerickej rudbékie *Rudbeckia fulgida* na Slovensku. Zaznamenaných bolo aj viacero pestovaných druhov, ktoré nie sú zaradené v žiadnej z kategórií nepôvodnosti, napr. *Cotoneaster hjelmqvistii*, *Euphorbia prostrata*, *Salvia ×floriferior*, *Verbena bonariensis* var. *conglomerata* a *Vulpia myuros*. Ich status nepôvodnosti bude potrebné v budúcnosti prehodnotiť.

Podakovanie

Za determináciu položiek z rodov *Hyacinthus* ďakujem M. Hronešovi (Olomouc, Česká republika), *Rubus* G. Királymu (Sopron, Maďarsko) a *Pilosella* O. Rotreklovej (Brno, Česká republika). Herbárové položky (ako aj fotografie) druhu *Cyperus flavesceus* boli konzultované s P. Eliášom jun. (Nitra) a R. Hrivnákom (Zvolen) a rudbékie s D. R. Letzom (Bratislava) a P. Mártonfim (Košice).

Literatúra

- Brym, J. F. 1933–1934. Teplomilná vegetace východního Slovenska, její vznik a rozšíření. Sborn. Přír. Klubu Košice 2: 75–83.
- Čáp, J. 1995. *Thymus* L. Dúška (materina dúška). In Bertová, L. & Goliašová, K. (eds.), Flóra Slovenska V/1. Veda, Bratislava, p. 335–367.
- Dostál, L. 1976. Floristické poznámky a doplnky k rozšíreniu niektorých druhov Pteridophyta na východnom Slovensku. Zborn. Východoslov. Múz. v Košiciach, sér. AB, prír. vedy 17: 87–98.
- Dítě, D. 2003. *Pycnus flavescens* [Report]. In Mráz, P. (ed), Zaujímavější floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Společn. 25: 244.
- Dudáš, M. 2020. Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 42/1: 41–53.
- Dudáš, M. 2021. Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska II. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 43/1: 75–89.
- Dudáš, M. 2022. Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska III. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 44/1: 31–44.
- Dudáš, M. 2023. Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska IV. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 45/2: 165–175.
- Dudáš, M. & Gojdičová, E. 2020. Flóra okolia Bardejova. Zborník výsledkov 10. Floristického kurzu SBS a ČBS v Bardejove 1. – 7. 7. 2018. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 42, Suppl. 2. 128 s.
- Dudáš, M., Hrivnák, R. & Slezák, M. 2023a. Chorology and phytosociological affinity of Greater Spearwort (*Ranunculus lingua* L.) in Slovakia. Biologia 78: 2689–2700.
- Dudáš, M., Májeková, J. & Slezák, M. 2023b. The distribution of alien species *Geranium sibiricum* in Slovakia. Bot. Serb. 47: 251–258.
- Eliáš, P. jun. 2002. 27. *Lobularia* Desv., Lobulária. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds.), Flóra Slovenska V/4. Veda Bratislava, p. 493–496.
- Eliáš, P. jun., Dítě, D., Kliment, J., Hrivnák, R. & Feráková, V. 2015. Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). Biologia 70: 218–228.
- Eliáš, P. st. 2019. Spoločenstvá s *Euphorbia maculata* a *E. prostrata* na Slovensku a poznámky k ich syntaxonomickej klasifikácii v strednej Európe. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 41/1: 77–88.
- Futák, J. 1966. Flóra Slovenska II. Veda, Bratislava, p. 30–33.
- Futák, J. 1982. *Adonis* L. Hlaváček. In Futák, J. & Bertová, L. (eds.), Flóra Slovenska III. Veda Bratislava, p. 252–260.
- Galasso, G., Conti, F., Peruzzi, L., Ardenghi, n. M. G., Banfi, E., Celesti-Grapo, L. et al. 2018. An updated checklist of the vascular flora alien to Italy. Plant Biosyst. 152(3): 556–592.
- Hadač, E. & Terray, J. a kol. 1991. Kvetena Bukovských vrchov. Príroda, Bratislava. 180 s.
- Hodálová, I., Feráková, V. & Procházka, F. 1999. *Pycnus flavescens* (L.) Reichenb. In Čefovský J., Feráková V., Holub J., Maglocký, Š., Procházka F. (eds.), Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR 5. Vyššie rastliny. Príroda a. s., Bratislava, p. 305.
- Hodálová, I., Goliašová, K., Michalková, E., Danihelka, J., Zaliberová, M. & Uherčíková, E. 2016. 8. *Persicaria* (L.) Mill. Horčiak. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds.), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava, p. 516–550.
- Holub, J. 1956. Príspevek ke kveteně Hradové u Košic. Preslia (Praha) 28: 425–428.
- Jurko, A. 1951. Vegetácia Stredného Pohornádia. Slovenská akadémia vied a umení, Bratislava. 105 s.

- Király, G., Eliáš, P. & Dítě, D. 2014. Two thermophilic alien species new to flora of Slovakia. *Thaiszia – J. Bot.* 24(2): 125–134.
- Kmeťová, E. 1995. 19. *Nepeta* L. Kocúrník. In Bertová, L. & Goliašová, K. (eds.), *Flóra Slovenska* V/1. Veda, Bratislava, p. 292–300.
- Kobrová, L. & Kantor, A. 2025. „Nie je prhlica ako prhlica.“ Revízia rodu *Lycopsis* na území Slovenska a Česka. *Bull. Slov. Bot. Spol.* 47/1: 139–140.
- Kurto, A., Weber, H. E., Lampinen, R. & Sennikov, A. n. 2010. *Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe* 15. Committee for Mapping the Flora of Europe and Societas Biologica Fennica Vanamo, Helsinki. 362 s.
- Letz, D. R. (ed.) 2024. *Malá flóra Slovenska. Kľúč na určovanie cievnatých rastlín*. Veda, Bratislava. (in press)
- Maloch, M. 1936. Floristický obraz Hradovej pri Košiciach zvl. navrhutej rezervácie Jankovej doliny. *Sborn. Přírod. klubů, Košice*, 3: 88–93.
- Marhold, K., Mártonfi, P., Méréďa, P. jun. & Mráz, P. (eds.) 2007. *Chromosome number survey of the ferns and flowering plants of Slovakia*. Veda, Bratislava. 650 s.
- Medvecká, J., Kliment, J., Májeková, J., Halada, L., Zaliberová, M., Gojdičová, E., Feráková, V. & Jarolímek, I. 2012. Inventory of the alien flora of Slovakia. *Preslia* 84: 257–309.
- Michalko, J. 1957. *Geobotanické pomery pohoria Vihorlat*. Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava. 196 s.
- Méréďa, P. ml. 2021. Notes to identification and naturalisation of *Salvia* subg. *Perovskia* taxa in the Czech Republic and Slovakia. *Muzeum a súčasnosť, Roztoky, ser. natur.* 32: 51–70.
- Méréďa, P. jun., Schwarzová, T. & Zaliberová, M. 2016. 17. *Chenopodium* L. Mrlík. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds.), *Flóra Slovenska* VI/4. Veda, Bratislava, p. 265–305.
- Niklfeld, H. 1971. Bericht über die Kartierung der Flora Mitteleuropas. *Taxon* 20: 545–571.
- Parifáková, M., Miháliková, T. & Dudáš, M. 2024. Revision of the distribution of *Ranunculus illyricus* in Slovakia after four decades. *Botanica* 30(2): 81–90.
- POWO 2025. *Rudbeckia fulgida*. „Plants of the World Online. Facilitated by the Royal Botanic Gardens, Kew. Published on the Internet; <https://powo.science.kew.org/> citované 02.10.2025.“
- Rottensteiner, W. K., Zernig, K., Jakely, D. & Scheuer, C. 2020. Beiträge zur Flora von Istrien VI: Eine kommentierte Prüfliste der Gefäßpflanzen als Grundlage für eine „Flora und Vegetation der Insel Krk (Veglia/Vögl) in der Quarner Bucht“. *Fritschiana* 95: 1–75.
- Sitášová, E. 2002. Vegetačné pomery lokality Hradová pri Košiciach. *Natura Carp.* 43: 55–66.
- Thiers, B. 2025+ [continuously updated]. *Index Herbariorum: a global directory of public herbaria and associated staff*. New York Botanical Garden's Virtual Herbarium.
- Urbatsch, L. E. & Cox, P. B. 2025. *Rudbeckia fulgida*. In: *Flora of North America* Editorial Committee, eds. 1993+. *Flora of North America North of Mexico* [Online]. 25+ vols. New York and Oxford. Vol. 3. http://beta.floranorthamerica.org/Rudbeckia_fulgida. Accessed [15. 10. 2025].

Došlo 2. 10. 2025
Prijaté 21. 10. 2025